

ข้อปฏิบัติเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของผู้เสียหายในการดำเนินการความผิดทางอาญา

ในการดำเนินคดีทางอาญา พยานมีสิทธิและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1. ทุกคนที่ถูกระบุชื่อว่าเป็นพยานถูกบังคับให้รายงานตัว และให้การเป็นพยาน (มาตรา 77 § 1) การไม่มารายงานตัวเนื่องจากการเจ็บป่วยสามารถเป็นไปได้อีกหลังจากการออกเอกสารซึ่งรับรองโดยผู้ตรวจทางการแพทย์มาแสดงเท่านั้น ข้อยกเว้นอื่นไม่เพียงพอที่จะไม่มารายงานตัว (มาตรา 117 § 2a) พยานแต่ละคนได้รับสิทธิในการได้รับคืนเงินค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาให้การหากมีการเรียกกรัง (มาตรา 618a-618e) การไม่มาปรากฏตัวโดยไม่มีข้อกล่าวอ้างอาจมีผลให้ถูกลงโทษโดยการถูกปรับ จับกุม หรือกักขัง (มาตรา 285-287)
2. ในสถานการณ์ที่เป็นข้อยกเว้นกรณีพิเศษ พยานอาจจะถูกซักถามด้วยการประชุมทางไกลด้วยภาพและเสียง (มาตรา 177 § 1a และ มาตรา 390 § 3)
3. ถ้าพยานไม่สามารถมาปรากฏตัวด้วยเหตุผลสำคัญ (เช่น การเจ็บป่วย) บุคคลใดบุคคลหนึ่งสามารถทำการซักถามพยาน ณ สถานที่พำนักของพยาน (มาตรา 177 § 1a และ § 2)
4. หากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับสภาวะทางจิตใจของพยาน ผู้ซักถามอาจดำเนินการซักถามโดยมีผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์หรือนักจิตวิทยาช่วยด้วย (มาตรา 192 § 2) ด้วยการยินยอมของพยาน พยานสามารถถูกตรวจสอบทางการแพทย์ หรือสามารถได้รับการตรวจวินิจฉัยจากภายนอก (มาตรา 192 § 4) และโดยปราศจากการยินยอมของพยาน บุคคลใดบุคคลหนึ่งสามารถพิมพ์ลายนิ้วมือ ชีบเยื่อเมือกในช่องปาก เส้นผม หรือตัวอย่างลายมือ กลิ่น ถ่ายภาพ หรือบันทึกเสียง (มาตรา 192a § 1)
5. การซักถามพยานซึ่งดำเนินไปด้วยความเคารพต่อข้อมูลอันเป็นความลับ หรือเป็นความลับอย่างยิ่ง อาจดำเนินไปได้เมื่อพยานได้รับคำแนะนำจากผู้ให้คำชี้แนะซึ่งได้รับอนุญาตเท่านั้นในการให้คำแนะนำที่ดังกล่าวตาม (มาตรา 179) พยานอาจจะปฏิเสธการให้การเป็นพยานด้วยความเคารพในความเป็นเจ้าของสิทธิ์หรือในข้อมูลอันเป็นความลับ หรือการเก็บรักษาความลับเกี่ยวกับวิชาชีพ ถ้าไม่เช่นนั้น ศาลหรืออัยการอนุญาตให้พยานละเว้นจากหน้าที่ในการรักษาความลับ (มาตรา 180 § 1) การซักถามด้วยความเคารพในการเก็บรักษาความลับของจำศาล การเก็บรักษาความลับของทนายความ การรักษาความลับของผู้ให้คำแนะนำทางวิชาชีพ การรักษาความลับทางการแพทย์และสื่อมวลชน อาจจะถูกยกเว้นต่อเมื่อมีความจำเป็น และสถานการณ์ไม่สามารถค้นหาความจริงได้บนพื้นฐานของหลักฐานอื่น (มาตรา 180 § 2) การอนุญาตสื่อมวลชนใดๆ ละเว้นจากหน้าที่ในการเก็บรักษาความลับไม่สามารถรวมไปถึงลักษณะผู้เขียนประเภทข่าว แจกจดหมายถึงสำนักข่าว หรือประชาชนผู้ซึ่งรวบรวมข้อมูล เว้นแต่ข้อความนั้นเป็นอาชญากรรมซึ่งมีหน้าที่ต้องเปิดเผยต่อที่สาธารณะ (มาตรา 180 § 3 และ § 4) ในกรณีเหล่านี้ ศาลจะซักถามพยานยังที่พิจารณาคดีเป็นการลับ (มาตรา 181 § 1)
6. บุคคลผู้ใกล้ชิดผู้ต้องหาที่สุด (เช่น คู่สมรส บิดามารดา บุตร บุคคลใดบุคคลหนึ่งที่อยู่อาศัยด้วยกัน) สามารถปฏิเสธการให้การเป็นพยาน สิทธิการปฏิเสธการให้การเป็นพยานถูกมอบให้กับพยานผู้ซึ่งอยู่ในระหว่างการพิจารณาคดีที่ยังดำเนินอยู่ โดยถูกกล่าวหาว่าเป็นผู้ร่วมกระทำความผิดทางอาญาภายใต้การสืบสวน (มาตรา 182 § 1 และ § 3) ผู้ได้รับความเสียหายอาจจะใช้สิทธิในการปฏิเสธการให้การเป็นพยานจนกว่าการเริ่มคำเบิกความของพยานคนแรกในการดำเนินการพิจารณาคดีจะไม่สามารถเป็นหลักฐานในคดีดังกล่าวได้ (มาตรา 186 § 1)

7. พยานอาจจะปฏิเสธในการตอบคำถามในกรณีที่คำถามอาจทำให้พยาน หรือบุคคลผู้ใกล้ชิดของพยานต้องรับผิดทางอาญา (มาตรา 183 § 1) บุคคลใดบุคคลหนึ่งสามารถยกเว้นพยานดังกล่าว ซึ่งอาศัยอยู่กับผู้ถูกกล่าวหา โดยเฉพาะหากมีความสัมพันธ์ส่วนบุคคลอย่างใกล้ชิด ทั้งจากการให้การเป็นพยานหรือการตอบคำถาม (มาตรา 185) พยานอาจจะร้องขอการไต่สวนลับ ถ้าคำให้การของพยานจะเป็นการเปิดเผยความลับของพยานหรือบุคคลผู้ใกล้ชิดยาน ให้ได้รับความอับอาย (มาตรา 183 § 2)

8. พยานใดก็ตามผู้ซึ่งมีอายุน้อยกว่า 15 ปี และได้รับการพิสูจน์ว่ามีความเกี่ยวข้องเนื่องกับการกระทำความผิดซึ่งพัวพันกับการใช้ความรุนแรง หรือ การข่มขู่ ความผิดทางเพศ หรือความขัดแย้งทางครอบครัว หรือเป็นผู้เสียหายในคดีอาญาซึ่งขัดกับเสรีภาพ จะถูกสอบสวนโดยศาลเพียงครั้งเดียวเท่านั้นโดยดำเนินการในห้องที่ถูกปรับอย่างเหมาะสมและบรรยากาศเป็นมิตร โดยการซักถามจะถูกบันทึก บุคคลใดบุคคลหนึ่งสามารถถูกซักถามโดยการใช้ การประชุมทางไกลด้วยภาพและเสียง ทั้งนี้ ไม่บ่อยนักที่พยานจะถูกซักถามมากกว่าหนึ่งครั้ง (มาตรา 185a มาตรา 185b และ มาตรา 185d)

9. พยานผู้ซึ่งเป็นผู้ได้รับความเสียหายในคดีอาญาข่มขืน หรือล่วงละเมิดทางเพศ ซึ่งถูกซักถามโดยศาลและการรายงานคดีอาญา พยานจะให้ข้อเท็จจริง และหลักฐานที่สำคัญที่สุดแก่ตำรวจและอัยการเท่านั้น การซักถามดังกล่าว จะได้รับการบันทึก ในกรณีที่มีการซักถามอีกครั้งโดยการร้องขอของพยาน การซักถามดังกล่าวสามารถดำเนินการเฉพาะโดยการใช้การประชุมทางไกลด้วยภาพและเสียงเท่านั้น (มาตรา 185c § 2 และ § 3)

10. สถานที่อยู่ของที่พักอาศัยและที่ทำงานของพยานจะไม่ถูกเปิดเผยในเอกสาร บุคคลใดบุคคลหนึ่งสามารถเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวเฉพาะบางโอกาสเท่านั้น (มาตรา 148 § 2a-2c) ในกรณีที่จะเป็นอันตรายต่อชีวิต สุขภาพ เสรีภาพ ทรัพย์สินอันมีค่าอย่างมีนัยสำคัญของพยาน หรือผู้ใกล้ชิดของพยาน บุคคลนั้นสามารถเก็บความลับของการเจาะจงตัวตนพยาน (พยานนิรนาม มาตรา 184)

11. ในกรณีที่มีการข่มขู่เอาชีวิตหรือสุขภาพของพยานหรือบุคคลผู้ใกล้ชิดของพยาน บุคคลเหล่านั้นอาจได้รับการคุ้มครองจากตำรวจในระหว่างขั้นตอนการพิจารณาคดี และถ้าหากมีความเสี่ยงสูง บุคคลเหล่านั้นอาจได้รับความคุ้มครองส่วนบุคคลหรือความช่วยเหลือในการเปลี่ยนที่พักอาศัย การร้องขอการคุ้มครองดังกล่าวควรจะถูกแจ้งแก่ผู้บัญชาการตำรวจระดับจังหวัดผ่านหน่วยงานสืบสวนหรือศาล (มาตรา 1-17 ของพระราชบัญญัติ ซึ่งมีผล ณ วันที่ 28 พฤศจิกายน พ.ศ.2557 เกี่ยวกับการคุ้มครองและช่วยเหลือผู้ได้รับความเสียหายและพยาน วารสารกฎหมาย ปี พ.ศ.2558 ข้อที่ 21)

12. พยานและญาติของพยานสามารถได้รับความช่วยเหลือทางกฎหมายและทางจิตวิทยาจาก “เครือข่ายการให้ความช่วยเหลือสำหรับผู้เสียหาย” (มาตรา 43 § 8.2a ของพระราชบัญญัติ ซึ่งมีผล ณ วันที่ 6 มิถุนายน พ.ศ. 2540 ประมวลกฎหมายอาญาเกี่ยวกับการบริหาร วารสารกฎหมาย เลขที่ 90 ข้อที่ 557 ตามที่ได้รับการแก้ไข)